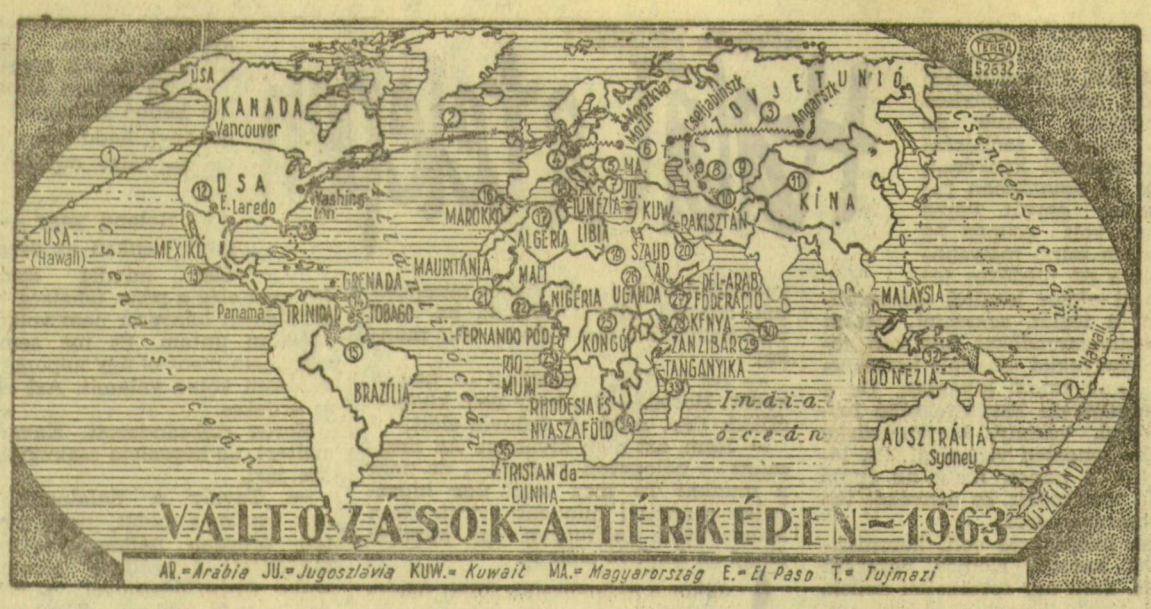

Az elmúlt évben igen sok jelentős változás történt a világ politikai, gazdasági térképén. E változások közül a legfontosabbakról az alábbi rövid összefoglalót adjuk, kontinensek szerint csoportosítva és időrendi bontásban. (A szövegben zárójelben feltüntett számok a térképen bekarikázott számoknak felelnek meg. A könnyebb áttekinthetőség kedvéért a térképen a számozás északon kezdődik és nyugat-keleti irányba halad.)

AFRIKA

Február 16: Mali és Mauritánia kormányai szerződésben rögzítik a két állam közötti határ új vonalát (21).

Március 18: Rwanda, Burundi és a volt belga Kongó szerződést kötött Tanganyikával (33), melynek alapján a három ország a Dar-es-Salaam-i és a Kigoma-i szabadkikötőket 99 évre bérbe vette e két kikötőt négy évtizeden keresztül Belgium használta. Tanganyika függetlenné válása után Belgium e jogát nem ismerte el.

Április: Megszűnik Libia (19) szövetségi államformája. A szövetséget alkotó három tagállamot Cirennaicá-t, Fezzán-t és Tripolitániá-t tíz teljesen központilag irányított tartományra osztották fel.

Május: Nagy-Britannia Kenyában (28) a szomálik lakta vidéken egy új közigazgatási egységet hoz létre. E lépéssel kísérlik meg a szomáli törzsek szeparatista (szakadár) mozgalmát lefékezni.

Július 13: Népszavazás alapján a Nigériai Föderáció (22) Nyugati régiója kettéoszlik és »Közép-Nyugat« néven Benin City székhellyel egy új szövetségi tagállam (régió) jön létre, melynek területén túlnyomórészt ibo, idzsou és itszekiri törzsek élnek. A Nyugati régió megmaradt területén, a politikai és a gazdasági életben a joruba törzs dominál.

Augusztus: Az afrikai függetlenségi mozgalom közvetett hatásaként Spanyolország két »tengerentúli tartománya« Fernando Poo (23) és Rio Muni (24) belső önkormányzatot kap.

Október 1: A Nigériai Államszövetség dominiumi státusza megszűnik és az országban kikiáltják a köztársaságot. A Nigériai Szövetségi Köztársaság továbbra is a Brit Nemzetközösség tagja marad.

Október 8: Uganda a dominiumi státusz megszüntetésével kívánja kidomborítani politikai függetlenségét. Egyúttal megszüntetik a főkormányzói funkciót, az ország új államfőjévé — elnökévé — a bugandai királyt választják. Az államelnöki tisztség létrehozásával egyidejűleg azonban az erős monarchikus hagyományok következtében Uganda nem válik köztársasággá. Uganda Állam (26) továbbra is a Brit Nemzetközösség tagja marad.

Október 15: Tunéziában a francia csapatok megkezdik a bizertai flottabázis (18) kiürítését, s végleges kivonulásukat az észak-afrikai partokon fekvő egyik legnagyobb katonai támaszpontjukról.

December 10: A Zanzibári Szultánság (29) — mely háromnegyed évszázadon keresztül Nagy-Britannia védnökségi területe volt —, visszanyeri szuverénitását. Politikai függetlenségének elnyerésével egyidejűleg, Kenya javára lemond az utóbbi állam partvidékén húzódó területéről. Zanzibár a Brit Nemzetközösség tagja lesz.

December 12: Nagy-Britannia utolsó kelet-afrikai birtoka a félmillió négyzetkilométer nagyságú 8,6 millió lakosú Kenya (28) függetlenné válik. Az újonnan függetlenné vált állam az afrikai kontinens 34. szuverén országa. Kenya tagja a Brit Nemzetközösségnek.

Afrika térképéről fokozatosan eltűnnek a gyarmatosítóktól származó város- és országnevek. Ez évben pl. Marokkóban (16) a nagy foszfátbányászati központ Louis Gentil nevét Juszufia-ra változtatták, Casablanca hivatalos neve: Dar-el-Beida. Az algériai (17) Michelet város nevét Ain-el-Hammam-ra változtatták., Philippeville új — egyelőre nem hivatalos neve — Skikda.

Kongó (25) — volt belga gyarmat — 6 tartományát, köztük a világhíres Katangát is elvileg 20 tartományra osztották szét. Az új tartományi határok megvonása körül jelenleg is vita folyik.

December 31: 10 éves fennállás után szétbomlik a Rhodesia és Nyaszaföld (34) államszövetsége.

AMERIKA

Január: Brazíliában, az Amazonas Szerdejében fekvő Rio Branco Szövetségi Terület (15) nevét Roraima-ra változtatták. A 230 ezer négyzetkilométer nagyságú, de csupán 27 000 lakosú terület státusza változatlan maradt.

A múlt év augusztusában függetlenné vált Trinidad és Tobago államal, a Brit Nemzetközösség tagjával 9 évre konföderációra lépett a 340 négyzetkilométer nagyságú, 87 000 lakosú Grenada szigete, mely Trinidad és Tobagóhoz (14) hasonlóan, ugyancsak a szétbomlott Brit-Nyugat-Indiai Szövetségnek volt tagja.

Július: Mexikó és az Amerikai Egyesült Államok között, a texasi El Paso (12) városánál határkiigazítást hajtottak végre.

A pánamerikai autóút több mint 5000 km. hosszú, közép-amerikai szakaszának építése befejeződött. Az új autósztráda a texasi Laderedóból indul ki és a Panama városától 50 km-re fekvő Chepo településig tart.

November: Befejeződött Tristan da Cunha (35) sziget lakosságának visszatelepítése Nagy-Britanniából. A sziget lakossága kb. 330 fő még 1961-ben kényszerült elhagyni Tristan da Cunha-t a sziget vulkánjának kitörése következtében.

December: Az Amerikai Egyesült Államok elnökének, L. B. Johnsonnak rendeletére a világszerte ismert Cape Canaveral-t (36) a közelmúltban meggyilkolt J. F. Kennedy-ről, az USA volt elnökéről Cape Kennedy-nek nevezték el.

ÁZSIA

Január: Az Arab-félsziget déli részén fekszik „Aden gyarmat és védnökség". A területén levő arab sejkségek legnagyobb részét Nagy-Britannia egy új Dél-Arab Föderáció (27) nevű szövetségbe tömörítette, melyhez Aden városát — a tulajdonképpeni gyarmatot — is hozzá csatolta. A terület továbbra is Nagy-Britannia védnöksége marad.

Március 2: Ideiglenes jellegű határszerződés jött létre a Kínai Népköztársaság és Pakisztán között, melynek értelmében az új határvonal (11) a Karakorum hegység gerincén halad.

Május 1: Hollandia utolsó ázsiai gyarmata, Holland Új-Guinea, Nyugat-Irián (32) néven Indonézia szerves részévé válik.

Július 31: A Szaúd-Arábia és Kuwait között fekvő 5000 km² nagyságú, olajban gazdag ún. „Semleges Terület"-et (20) a két állam egymás között felosztotta.

Szeptember 8: Nagy-Britannia és az Indiai-óceán apró korallszigetein fekvő brit védnökség a Maldive-szigetek kormánya között megkötött szerződés alapján a védnökség területéhez csatolták az Addu (30) atoll-t is, melyen Nagy-Britannia nagy katonai repülőteret épített.

Szeptember 16: Hivatalosan megalakult Malaysia. Az új szövetségi állam (31), a politikailag független volt Malájföldi Államszövetség 11 tagállamát, továbbá 3 brit függő területet (Szingapúr, Sarawak és Sabah — a volt Észak-Borneó) egyesít magában.

CSENDES-ÓCEÁN

December 2: Üzembe helyezték a világ leghosszabb (14 500 km) tenger alatti géptávíró és telefonkábelét (1), mely az ausztráliai kontinenst (Sydney városából kiindulva Új-Zélandon és Hawaiion keresztül) az amerikai kontinensen fekvő kanadai Vancouver várossal köti össze.

EURÓPA

Megépült az NSZK területét és a már Dániához tartozó Lolland szigetét összekötő híd (4), mely a Fehmarnsundon ível át.

Február 24: A Nógrád megyei Szécsény és Benczurfalva községeket az Elnöki Tanács határozata értelmében Szécsény néven egyesítették.

Április: A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság (7) új alkotmánya alapján az ország hivatalos elnevezése: Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságra változott.

December 31: Az Elnöki Tanács határozata értelmében megszűnik a Baranya megye sellyei járás. A járáshoz tartozott községeket a szigetvári, pécsi, illetőleg a siklósi járáshoz csatolták.

SZOVJETUNIÓ

Január 4: A Tadzsik SZSZK Legfelsőbb Tanácsa Kirovabad város nevét Pjandzs-ra (9) változtatta.

Január 26: A „Golodnaja Sztyep" egyesítése céljából a Kazah SZSZK területéből a Kirov és Pahtaaral körzeteket (10) az Üzbég SZSZK-hoz csatolták.

Június 20: A Szovjetunió és a USA kormánya között megegyezés jött létre a két ország fővárosait egymással közvetlenül összekötő géptávíró-vonal — az ún. »forró-drót« — (2) kiépítéséről.

A Moszkva—Washington-telexvonalat a megegyezés létrejöttétől számított három hónapon belül megépítették.

November-december: A nyugati csőembargó ellenére a Szovjetunió ez évben is jelentősen bővítette a nagy keresztmetszetű kőolaj-földgáz távvezeték-hálózatát: befejeződött a baskiriai Tujmazi és a szibériai Angarszk városát összekötő, mintegy 4000 km hosszú kőolaj-távvezeték (3), továbbá a Szovjet Közép-Ázsiában fekvő óriási buharai földgázmezőt és Cseljabinszk városát összekötő földgázvezeték (8) építése. Nemzetközi jelentőségű a Barátság Kőolaj-távvezeték északi ágának (6) — azaz a Mozir—Schwedt szakasznak megépítése. A szovjet kőolaj a schwedti finomítóhoz november 18-án érkezett el. Lengyelországban december végén avatták fel ünnepélyes keretek között a plocki petrokémiai kombinátot, mely nyersanyagát, a szovjet kőolajat ugyancsak a Barátság Kőolaj-távvezeték északi ágán kapja. A Barátság Kőolaj-távvezeték déli ága, mely hazánkat és Csehszlovákiát látja el kőolajjal, már egy év óta működik.

Fénycsapdák a gyümölcsösökben

Jövőre 1 millió őszibarackfa hoz már termést a Szeged környéki homokos vidéken. A termés megvédése érdekében tehát még hatékonyabban kell felkészülni a kártevők ellen, mint eddig. Már az idén is fénycsapdákat állíttatott fel 30 ezer forint beruházással a MÉK, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola növényvédelmi tanszékének tervei alapján. Jövőre tovább bővítik a fénycsapdahálózatot mintegy 25 ezer forint költséggel. Az erősfényű lámpákkal ellátott speciális berendezések nagyobb távolságról is magukhoz csalják a rovarkártevőket és befogják azokat.

Az új módszerrel, a fénycsapdahálózat alkalmazásával, a kártevés hatékonyabb megelőzésével a gyümölcs minősége és exportképessége is jelentős mértékben javul. Nem beszélve arról, hogy a növényvédelemre fordított költségeket is jelentősen csökkenteni lehet a fénycsapdákkal.

Jövőre alaposabb felkészüléssel üzennek hadat a Szeged környéki gyümölcsösökben a barack- és almamolynak, s már az első rajzáskor rájuk csapnak. A fénycsapdákba került kártevőket azután felküldik a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola növényvédelmi tanszékére, ahol a különböző vizsgálatok, elemzések után láthatóvá válik a szegedi járás mezzofaunájának képe, illetve mód nyílik annak monografikus feldolgozására is.

Jó évet zárt a gyógynövénytermelés

A magyar gyógynövénytermelés és -kereskedelem 1963-ban is megőrizte jó hírnevét és kedvező helyzetét a világpiacon: a tervezettnél mintegy 4 százalékkal többet adott exportra. Az export évről évre tapasztalható növekedése mellett feltűnő módon növekszik a hazai felhasználás. Az évenként felvásárlásra kerülő — részben kultúrában termelt, részben gyűjtött — mintegy 10 000—12 000 tonnányi gyógynövénynek a hazai gyógyszeripar 5 évvel ezelőtt még csak körülbelül 35—40 százalékát, az idén pedig kereken 55 százalékát használta fel. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy növekedett a természetes alapanyagból készített gyógyszerek aránya.

Az 1964. évi terv mintegy 10 százalékkal magasabb az előző évinél. A növekedés elsősorban azokat a növényeket érinti, amelyek vagy közvetlenül, vagy gyógyszergyártásra fölhasználva közvetve, legelőnyösebben értékesíthetők a világpiacon.

A különböző vadontermő gyógynövények gyűjtése eddig háztáji foglalkozás volt. A következő években a termelésben is nagyobb szerep jut a háztáji gazdaságoknak. Terv szerint néhány nagyon jól jövedelmező, de munkaigényes gyógynövényt — mint például a borsosmentha, a majoranna vagy a digitális — szinte kizárólag a háztájiban termeltetnek meg. A tapasztalat szerint — megfelelő gondozással — bármelyikkel elérhető a holdanként 20 000—30 000 forintos jövedelem. (MTI)

Az angol posta szenzációja:

SHAKESPEARE-BÉLYEG

1964-ben ünnepli a világ William Shakespeare születésének 400. évfordulóját. Angliában széles körű előkészületek folynak az évfordulóra, s ezek szenzációja: az angol posta bejelentette, hogy április 23-án bélyeget kíván megjelentetni a világirodalom halhatatlan óriásáról.

S mi ebben a szenzáció? A hagyományokhoz makacsul ragaszkodó Angliában az eddigi szokások szerint más arckép nem szerepelhetett bélyegen, csak az uralkodóé. Ezt a hagyományt eddig senki sem tudta megtörni. Shakespeareről megjelent ugyan már korábban néhány bélyegnek mondott kiadás, a valóságban azonban ezek közül egyik sem volt bérmentesítésre felhasználható. Tulajdonképpen bélyeg formájú címke volt csupán az a kiadás is, amely feliratában viselte ugyan a nevet — »Shakespeare bélyeg« —, de csupán Stratford templomában volt kapható egy shillingért. Ugyanígy nem volt hivatalos postai bélyeg egyetlen más Angliában kibocsátott bélyegszerű Shakespeare portré sem. Rajta kívül például Charles Dickens és Burns is csupán egy-egy róluk kiadott címkéhez jutott eddig Angliában.

A kérdés most az: önállóan, egyedül jelenik-e meg Shakespeare első hivatalos angol postabélyegen, vagy pedig — mert a hagyományt egészében egyszerre mégsem lehet sutba dobni — együtt II. Erzsébet királynő portréjával. Örömmel üdvözölnénk, hogy utánunk most Angliának is lesz Shakespeare bélyege.

Szerkesztői üzenetek

Móricz Antalné, Bokor u. 7.: Panaszát az ingatlankezelő vállalat orvosolja.

Molnár János, Kiskundorozsma: Van olyan autóbuszjárat, amelynek nincs megállója a jutaárugyárnál.

Bürgés Istvánné, Csallóközi u. 4. sz.: Amennyiben a háztulajdonos és bérlője a kialakult rossz viszonyt egymás között nem tudja tisztázni, a bíróság dönthet ügyükben.

B. J.: Boross József u. 6.: Levelében foglaltakat továbbítottuk a Kiskereskedelmi Vállalatnak. Az udvariatlan kiszolgálást a bolt panaszkönyvébe is bejegyezhette volna, a megtörténteket útólag már nehéz ellenőrizni.

Klimák György, Árvíz utca 76.: Több vadásztársaság működik Szegeden, szakkérdésekben a megyei tanács vadászati felügyelője (Rákóczi tér) nyújt felvilágosításokat.

Horváth István, Április 4. útja 49.: A hó miatt nem cserepezik a tetőt, az idő javulásával szorgalmazza ügyét a házkezelőségen.

K. Z., Kiskundorozsma: Becsületsértés, vagy tettleges bántalmazás esetében polgári per útján szerezhet magának elégtételt.

Dobó Ferencné, Tisza Lajos utca 102.: A háztulajdonos nem tilthatja meg az udvarban a sertésvágást, sőt amennyiben megértő, még helyet is ad számára.

Bózsó Józsefné, Madách utca 8.: Lakásjavítási kérelmét rövidesen teljesítik.

Ézsiás János, Dorozsmai út 10.: Balesete saját figyelmetlenségéből adódott, kártérítésre nem jogosult.

Pesti Éva, Szeged: Kérésével az MSZBT megyei titkárához forduljon. (Deák Ferenc utca 16.)

Suhai Ferenc, Fürj utca 47: A társas családi ház építéssel kapcsolatos javaslatát továbbítottuk a városi tanács tervosztályának.

Papp Lajosné, Szeged: Lakáskérelemmel a szerkesztőség nem foglalkozik, a kerületi tanács lakásügyi társadalmi bizottságához forduljon.

Sza-Sa jeligére: Beküldött írásának erkölcsi célzata feltétlenül tanulságos és megszívlelendő. A történet azonban mesterkéltnek tűnik, nem eléggé meggyőző.